



Република Србија  
АПЕЛАЦИОНИ  
СУД У БЕОГРАДУ  
Гж4 118/22  
22.9.2022. године  
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Ул. ... бр. ... чији је пуномоћник Андреја Чивтелић, адвокат из Београда, Ул. Курсулина бр.13, против туженог „Ringier Serbia" доо, Београд, Косовска улица бр. 10, чији је пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, Ул. Његошева бр. 28а, ради повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 210/19 од 10.5.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.9.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

**ОДБИЈА СЕ**, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 210/19 од 10.5.2022. године у ставу првом, другом, четвртм и шестом изреке.

**ОДБИЈА СЕ** захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 210/19 од 10.5.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиоца тако што је на интернет сајту [www.blic.rs](http://www.blic.rs): дана .... године два пута неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора - фотографију „..."; дана .... године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора - фотографију „..."; дана .... године два пута неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора - фотографију „..."; дана .... године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора - фотографију „..."; дана 01.07.2018. године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора - фотографију „...", чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторских права исплати износ од 211.500,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2022.

године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом извршења. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду имовинске штете: преко досуђеног износа, до траженог износа, за износ од још 900,00 динара са законском затезном каматом; за износ законске затезне камате на досуђене износе и то на износ од 105.750,00 динара за период од 04.06.2016. године до 10.05.2022. године, на износ од 35.250,00 динара за период од 29.05.2017. године до 10.05.2022. године, на износ од 35.250,00 динара за период од 29.06.2018. године до 10.05.2022. године, на износ од 17.625,00 динара за период од 30.06.2018. године до 10.05.2022. године и на износ од 17.625,00 динара за период од 02.07.2018. године до 10.05.2022. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора исплати износ од 210.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2022. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом извршења. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца за накнаду неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела, преко досуђених износа, а до тражених износа, за износ од још 77.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2022. године, па до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 103.940,00 динара. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за плаћање законске затезне камате на досуђене трошкове поступка почев од пресуђења, па до исплате.

Против наведене пресуде и то става првог, другог, четвртог и шестог изреке, тужени је благовремено изјавио жалбу из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку, како то произлази из навода жалбе. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку ( "Сл. Гласник РС" бр. 72/11, 49/13, 74/13, 55/14, 87/18 и 18/20 ), Апелациони суд је нашао да је жалба туженог неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може испитати, па не стоје наводи из жалбе којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије „...“, на којој се види бивши ..., сада покојни ББ како стоји и његова ... ББ како седи. Тужилац је аутор и фотографије „...“ на којој се види ... бившег ... ББ у љубичастом џемперу и са љубичастим цветом у коси. На интернет сајту „Блиц“ дана .... године (2 пута), .... године (2 пута), .... године и .... године објављена је фотографија „...“ и то без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора.

На истом сајту је дана ... године објављена фотографија „...“, и то без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора. Није постојала сагласност тужиоца за објављивање фотографија нити је тужилац био обавештен да ће се фотографије објавити.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду у ставу првом, другом и четвртм изреке, правилно применио материјално право садржано у одредбама чланова 2, 9, 15, 16, 17, 19, 30, 102 и 205 Закона о ауторском и сродним правима (“Сл. гласник РС”, бр. 104/2009, 99/2011, 119/2012) када је нашао да је тужени повредио тужиочева морална и имовинска ауторска права и обавезао га да му накнади имовинску и неимовинску штету коју је као аутор претрпео због тога што је тужени неовлашћено објавио – јавно саопштио фотографију (ауторско дело тужиоца) без назначења имена или псеудонима тужиоца као аутора, без сагласности тужиоца, при чему је првостепени суд за своју одлуку у наведеним ставовима дао довољно разлога, које у свему прихвата и овај суд као другостепени.

У погледу основа одговорности туженог, првостепени суд је у својој одлуци изнео јасне, потпуне и правилне разлоге које прихвата и овај суд као другостепени, а који се наводима жалбе туженог не доводе у сумњу. Описаним поступањем туженог (јавним саопштавањем тужиочеве фотографије без његове сагласности и без назначавања тужиоца као аутора) тужени је повредио ауторска права тужиоца по више основа, што је правилно утврдио и првостепени суд. Наведена фотографија представља ауторско дело тужиоца, у смислу одредбе члана 2. став 2. тачка 9 Закона о ауторском и сродним правима, па је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбама чланова 14–18 истог Закона, којим су заштићена морална права аутора (право да му се призна ауторство, право на назначење имена, право да одреди начин на који ће се његово дело објавити, право на заштиту интегритета дела и право на супростављање недостојном искоришћавању дела), као и са чланом 19. истог Закона, којим су заштићена имовинска права аутора. Поступањем супротно наведеним одредбама, тужени је повредио ауторско право тужиоца, у смислу члана 204. наведеног Закона, који је стога овлашћен да тражи заштиту свог дела према одредби члана 205. став 1. и 2. истог Закона.

Тужени, који је објавио тужиочеву фотографију у обавези је, како правилно закључује првостепени суд, у смислу одредаба члана 205. Закона о ауторском и сродним правима, да накнади штету коју је проузроковао тужиоцу и то како њену нематеријалну компоненту због повреде моралних права аутора, тако и њену материјалну компоненту због повреде имовинских права аутора.

По оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилно утврдио пресудом повреду тужиочевих ауторских права, те тужени неосновано побија одлуку садржану у ставу првом изреке првостепене пресуде. Права аутора заштићена су Законом о ауторском и сродним правима и постоји законска претпоставка да аутор трпи имовинску и неимовинску штету у сваком случају када су му та права повређена. На туженом је, у смислу члана 15. Закона о ауторском и сродним правима, да докаже да навођење имена тужиоца као аутора није било технички могуће или целисходно. Међутим, тужени наведено није доказао.

Правилно је поступио првостепени суд и када је одмерио накнаду имовинске штете због неовлашћеног јавног саопштавања предметних фотографија. Начин и обим накнаде одређује се, у складу са одредбама чланова 169. и 170. Закона о ауторском и сродним правима, примерено врсти и начину искоришћавања ауторског дела, на основу објективних критеријумима који одговарају условима тржишта на коме је дело коришћено, а који критеријуми су садржани у ценовнику УЛУПУДС-а о минималним ценама употребе фотографије.

Сам ценовник, сачињен је на основу квалитета, оригиналности, сложености и актуелности дела, могућности продаје дела, материјалне користи коју друга страна постиже коришћењем дела и других услова. Имајући у виду наведено, правилно је првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу накнади имовинску штету са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, сагласно одредби члана 189. став 2. и 177. Закона о облигационим односима, с обзиром на то да је у моменту пресуђења утврђена висина и обим имовинске штете коју је тужилац претрпео. Такође, првостепени суд је правилно применио критеријуме за одмеравање висине накнаде неимовинске штете имајући у виду ценовник УЛУПУДС који је важио у моменту објављивања предметне фотографије, те је сходно томе утврдио висину накнаде неимовинске штете, имајући у виду да је фотографија „..." објављена два пута ... године и налазила се на интернет сајту туженог три године, два пута дана ... године, затим је објављена дана ... године, као и дана ... године, што са припадајућим износом за објављивање фотографије „..." дана ... године која се налазила на интернет сајту туженог две године, чини укупан износ од 211.500,00 динара, а полазећи од тога да ценовник Удружења ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Србије - УЛУПУДС-а за 2017/2018 годину предвиђена минимална накнада од 150 евра у динарској противвредности за коришћење фотографије по објави у периоду од једне године на интернет порталу, што чини динарску противвредност од 17.625,00 динара према средњем курсу евра важећем на дан пресуђења (1 евро=117,6164 динара).

Накнада неимовинске штете тужиоцу припада по основу члана 205 став 1 тачка 3 Закона о ауторском и сродним правима у вези са одредбом члана 15 истог Закона и чл 200 Закона о облигационим односима, с обзиром на то да тужилац није означен као аутор фотографије навођењем имена, псеудонима или знака, иако је с обзиром на облик јавног саопштавања то било могуће, без његове сагласности.

Како тужени у конкретном случају, пре преузимања и објављивања тужiocеве фотографије, није ни покушао да сазна ко је аутор, правилан је закључак првостепеног суда да је тужени јавно саопштио и учинио доступним јавности без знања и одобрења тужиоца наведену фотографију чији је он аутор, и тако тужиоцу проузроковао штету, па је првостепени суд правилном применом одредбе чл. 200 Закона о облигационим односима у вези са чл. 232 ЗПП-а одмерио висину накнаде на име повреде неимовинских права тужиоца и то јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца без назначења имена аутора и псеудонима укупно седам пута у износу од по 30.000,00 динара, укупно 210.000,00 динара, а имајући приликом доношења одлуке у виду околност да

спорне фотографије имају документарну и историјску вредност, те разлоге које је дао као правилне у потпуности прихвата и овај суд.

Правилна је и одлука о досуђеној законској затезној камати на имовинску и неимовинску штету од 10.5.2022. године, као дана пресуђења, па до исплате, донета на основу члана 189. став 2. и 277. Закона о облигационим односима, имајући у виду се висина накнаде имовинске и неимовинске штете, одређује према ценама у време пресуђења.

Неосновано се жалбом туженог указује на околност да је, супротно закључку првостепеног суда, тужени овлашћено објавио спорне фотографије, имајући у виду да је то учинио на основу пуноважног уговора закљученог са агенцијом "...", те да је оправдано веровао да та агенција има сва ауторска права на ауторским делима тужиоца. Ово стога што током првостепеног поступка није утврђено да је тужилац као аутор спорних фотографија пренео имовинска ауторска права на наведено привредно друштво, са којим је тужени закључио уговор о лиценци, при чему су уговорне одредбе из наведеног уговора, којима су регулисани међусобни односи између туженог и наведеног привредног друштва у вези са правом туженог да објављује фотографије из базе наведеног привредног друштва, без икаквог утицаја на права тужиоца као аутора спорних фотографија, с обзиром на то да је тужилац у односу на наведени уговор треће лице на које уговор не производи правно дејство, како правилно налази првостепени суд, па су ови жалбени наводи туженог без утицаја на другачије пресуђење у овој правној ствари.

С тим у вези, неосновани су и жалбени наводи туженог да је првостепени суд погрешно оценио изведене доказе, тако што је пропустио да правилно цени део исказа тужиоца који није оспорио своју сарадњу са агенцијом "..." и представником агенције "...", правним претходником привредног друштва "Профимедиа".

Наиме, одредбом члана 8. ЗПП-а прописано је да суд, по свом уверењу, одлучује које ће чињенице узети као доказане, а на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. О томе које чињенице сматра утврђеним и на основу којих доказа одлучује суд на основу сопственог уверења. Стога на правилност побијане одлуке нису од утицаја жалбени наводи којима се указује да је првостепени суд неправилно оценио исказ тужиоца, саслушаног у својству парничне странке, у наведеном делу.

Ово тим пре што из стања у списима произлази да је тужилац, приликом давања исказа у својству парничне странке, експлицитно навео да је радио за "..." и да је цео његов материјал и архива стајала код њих, али да се противио преузимању "..." од стране "..."-а, и да је тада преузео од "..." сав материјал, те да никада ништа није дао ..., представнику агенције "...", при чему тужени ове тврдње нису оспорили ваљаним доказима, како је то правилно ценио и првостепени суд.

Следом изложеног, оцењени су као неосновани жалбени наводи да је туженом било немогуће да потпише тужиоца као аутора кога није потписала

агенција којој је, по наводима жалбе, уступљена фотографија, а с обзиром на то да током првостепеног поступка није утврђено ни да је тужилац као аутор спорних фотографија пренео имовинска ауторска права на привредно друштво “Профимедиа”, нити је утврђено да је тужени уопште покушао да сазна име аутора спорних фотографија пре њиховог неовлашћеног објављивања на свом интернет-порталу.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужени истакао у жалби али их, будући да не могу довести до другачије, за туженог повољније, одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно члану 396. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу изложеног, Апелациони суд је одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у ставу првом, другом и четвртом изреке, применом члана 390. Закона о парничном поступку.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка у ставу шестом изреке пресуде на основу члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, а који трошкови су тужиоцу досуђени правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, као и Адвокатске тарифе важеће у време пресуђења и Таксене тарифе важеће у моменту настанка таксене обавезе, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Приликом одлучивања Апелациони суд је имао у виду да је у изреци ожалбене пресуде, у четвртом ставу, у трећем реду, начињена очигледна омашка у писању, имајући у виду да је изостављена реч “исплати” испред речи “износ”, али налази да се ради о очигледној грешци у писању, коју може исправити председник већа доношењем решења о исправци пресуде, у смислу члана 362. став 1. Закона о парничном поступку.

Како тужени није успео у другостепеном поступку, на основу члана 165. став 1 у вези члана 153 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија  
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Јасмина Ђокић